

demonstrarunt. **I**dem dext' leuag. in
eccl'is eidem parrochie. sine humano
adminic'lo. signa diuinit' pullabantur.
luminaria tã cereor. quã lampadarũ
diuinit' accendebant. in duab' maxi
me basilicis. q' nomini ei' dicat. nos
cunt. in p'ore uidelicet q' mai' monas
terũ nuncupat. in qua uiuens in
corpe. lectioni. meditationi. uigiliis. ie
iuniis & orationib' die noctuq; in eu
bebat. q' & a clericis et ciuib' utruq;
restitu iã cepat. & in altã q' sc'i **MAR**
TINI diuitis castri noui dicit. de qua
p'mo tollonẽ fugiens sublat' fuerat.
in qua etiã ab uniu'sis ep'is diocesis
sue. a clero etiam & p'p'o susceptus.
in loco ubi nẽ adorat. huc usq; serua
tur. **N**o q' ut dicitur turonensi **MAR**
TINO. turonũ suã in milib' suis ingre
dient. tota ciuitas obuiã fuit. & ab
adalaudo archiep'sule turonensi. et
fr'e ei' raimone aurelianensi. & may
noldo cenomaniensi. et sc'o lupo an
degauensi. & ab suffraganeis p'uin
tie toci ep'is. ei congratulant' occurrũt.
& om'is sc'a indifferen' desiderato diu
ch'no suo letabund' occurrens. lacri
mis q's gaudiũ extorserat p'fundit.
Ab ep'is siquidẽ & abbatib'. a clero.
& uirgib'. a p'p'is. & baronib'. apu
eris etiã & senib'. in eccl'ia suã cum
cereis & lampadib'. cũ hymnis & lau
dib' gl'ios' antistes gl'iose deducit.
& in p'p'e sedis pristino g'edu. cũ debi
to honore. & summa reuerentia col
locat. **H**ec ẽ q' gl'iosa & sollempnis
exceptio. qua a deo honorificat' ar
chiep'sul turonensis **MARTIN**. ab exilio
reuerens. ab alūpnis suis officiose ex
cipit. & in p'p'a ut dictum ẽ sede resi

dens. om'i petenti se ut sui monis ẽ p'i
rimum suffragat. **H**oc exceptionis
celebre festum. anno ab incarnatio
ne dñi. octingentesimo septuagesi
mo septimo. a transuersione trigesimo
p'mo. id' decemb' celebrat' agi. ab ad
alauo archiep'so turonensi. & a cōp
untialib' ep'is. celebrata synodalis
sancuit auctoritas. q' quandoq; re
colit' adanis facta destructio. et
MARTINI repatantis. celestis & iocun
da a suis memorialis exceptio no
minat. **T**e q' obone **MARTINE** pie
pat. pastor. & patre nr. nobis & fili
is & alūpnis. nec n' & ueneratour'
tuis. more tuo bona confer. noxia
submoue. & orationũ uigi instan
tia. nob' gaudia uite intinunabilis
obtime. p'stante dñio nr'o ihu xp'o.
q' cũ patre & sp'u sc'o uiuit & reg
nat d's. Per om'ia secla seclorũ aoi.
Expl'et lib' p'mus. **I**ncipit text' mira
clor post relationẽ beati **MARTINI** ad
sepulchrum eius ostensorum.

BSIDA in qua cor
pus beati **MARTI**
NI continebatur.
in qua etiã detu
lerant ab autifi
odoro. fusilis e
rat ex auro &
argento q'd
dicit' electrũ.
sp'ilitudine
duor. digitor. auctore opis. beatum
p'petuũ in sculpturũ sibi designans
suffragio lutarũ ul' uisũ. nec erat ti
ma. foram. fenestra. l' ostiũ mea. **H**ic
aut' fecerat beat' p'petuus. q'ndo ele
uauit corp' ei' a trã. inuolutũ prius

in purpura rubea & diligentē consu-
tū. sicq; in hac absida posuit. **F**ecit
etiā altare quadratum & concavū
ex lapidib; tabulatis. qd magna tabu-
la coopuit. & cū aliis cementauit.
Fecit p̄terea int̄ aliam absidā ex au-
ricealco. cupro. & stagno fusilem. ha-
bens palmū in spissitudine cū hostio
fusili gumpis & uertuellis. & int̄
clauib; firmabatur. ubi & hāc absi-
dā electā posuit. **F**ecit deniq; fre-
dā desup auro optimo & lapidib; p̄ci-
osis ornata. tanto sacerdoti dignā.
Deniq; meruit idē consul cū uene-
rabilib; ep̄is. adalando turonensi.
& scō lupo andegauensi. & maynol-
do cenomannensi. & raymōne aure-
lianensi. corp; sepe nominandi con-
fessoris **MARTINI** infra ambitū alta-
ris in altā absida componere. **I**psūq;
hostiū cū absida sigillauerunt. ita ut
null' pateret adit' uel int̄it'. **C**omu-
ni aut̄ consilio. dederunt ingelgerio
cōsuli p̄bendā beati **MARTINI** ipsi & he-
redit' ei' imp̄petuū possidendā. **Q**uā-
tū ecclia eiusdē sc̄i. tē tempis carebat
thesaurario uel edituo. consule in-
gelgeriū int̄rauerunt. & thesau-
rariū constituerunt. & defensore ec-
clesie fecerūt. & tutore om̄iū possessi-
onū ei' ubicumq; essent delegauerūt.
Qui sedē thesaurarii & domos cum
reditib; quamdiu aduicē obtinuit.
Om̄s aut̄ q; cū cōsule ingelgerio ad
corp; beati **MARTINI** reducendū fu-
erant euocati. maxime ū barones
turonici federauerunt. societate
& beneficiū ecclie largiti sunt. **C**on-
tigit aut̄ eodem m̄se dū ēēt consul
ingelgeri' turonis. adalandū effectū

senio uia uniuē carnis intrare. **I**ngel-
geriū ū consul. auxiliante deo & int̄-
cedente beato **MARTINO**. opitulantib;
etiā clericis. nec n̄ & consentientib; ci-
uib; turonice ciuitatis. int̄rauit
& in sede ep̄ali sublimauit. **B**ertrūm
senē sc̄i. beati **MARTINI** maioris mo-

Deniq; post beati **MARTINI** ab-
autisiodoro reuisione. siue post cor-
poris ei' depositionē. ob ipsi' merita
longe lateq; p̄palanda. creberrimā
dn̄s ad eiusdē uenerabile sepulchrū
uirtutes opari dignat'. **D**e q̄b; q̄dam
uirtutib; multa frequentē audiui-
mus. s; nos de plurimis n̄ nulla mi-
racula q̄ uidim' declarare decreuim'.

Ep̄ quidā leodicensis uir mo-
rū honestate laudabilis. occul-
to dei iudicio. morbo q̄ lupi uulgo
dicit'. mirabiliter immo miserabiliter
laborabat. **P**atiebat' aut̄ innatib;. **E**-
rat q̄ uidere miserā. **T**ā gūt eum
uis ualitudinis grassabat'. ut murū
inmodū carnes uiri more lupino cō-
sumeret. corroderet. deuoraret. **S**olūq;
solatiū n̄ quidē spes euadende eḡtu-
dinis. s; saltem dilatio mortis erat.
qd cotidie duo pulli gallinarū eplu-
mes & euiscerati mane. duosq; uespe.
uice carniū uiri consumendi. morbo
ac si lupine rabiē opponebant'. **N**ec
sic cessabat consūptio carniū ei'. **I**nuis-
cerat' enī morb' & si aliquando eatū
sec' pascebat'. int̄insecā tamē materiā
famulari' cōsumebat. **Q**uod plura. **D**e-
sp̄antib; medicis. cura om̄i inutilit'
frustq; consūpta. ep̄ ac si mortuus.
ab humana salute penit' destituit'.
S; ut ait dn̄s. q̄ impossibilia sc̄a p̄ut

homines. possibilia sunt apud deum.
Qd spū sibi intinante sentiscens epē.
& de martini suffragio spē uelut cont
spē concipiens. ad ipsū ex toto corde
conūtit. psumens p eū posse fieri qd
ars humana n̄ poterat. Voto itaq; se
obligat. martini sepulchrum se uisi
taturū. ab eo fidelit̄ se petaturū. quā
post deū ab ipso sibi dari sanitatem
solūmodo psumebat. Nec mora pui
uotū pia uoluntas exequit̄. Aduē
tis q̄ sibi honestissimū comitib⁹. et
p̄patis habunde que necessaria erāt
it̄ aggit̄. sūmope pcurans. ut ad
festū scī pontificis qd nūmēbat oc
curreret. Qd & factum ē. Nec latere
potuit uel eḡtantis sublimitas. uel
tante sublimitatis infirmitas. Qn̄
to enī qd̄ eminentior. tanto ei⁹ infor
tunia lati⁹ diuulgant̄. Quippe fa
ma fortune comes. quē illa subruit.
hec diffamat. Intrauit q̄ moribund⁹
epē epī **martini** uiuis laudib⁹ & fes
tiuis. S; ut dicit̄ ei posito in lectu.
musica erat importuna natiatio. Vin
cebat tam deuotione mesticiā. nec
unquā noctnis uigiliis abesse paci
ebat. Multa canonicorū circa eū co
passio. mira beniuolentia erat. Ipse
ante scīm tumultū in sompnis p̄nq;
pnoctabat. q̄a n̄ n̄ p̄n̄ uigilante in
cōmodo ualebat subsistere. Conti
nuatis itaq; vii dieb⁹ sollemnitatib⁹
cler⁹ & ppl̄s more debito letabant̄. Hi
te ū n̄ dieb⁹ n̄ noctib⁹ a lacrimis & ora
tione cessabat. Septima demū noc
te oratione continua & doloris fati
gat⁹ acerbitate. ut erat ante scīm tu
mulū p̄strat⁹ paululū obdormiuit.
Cū ecce signipotens **martin⁹** ponti

ficali decorat⁹ infula ei⁹ uis⁹ ē amictisse
Quē ut patrem fili⁹ ut discip̄s pre
ceptorem sc̄s brieti⁹ sequebat̄. & ip
se tam ep̄alit̄ redimit̄. Ad quē ita
martin⁹. Qd fiat brieti⁹. Iustumne
t̄ uidet̄. ut eger hic optatā recipi
at sanitatē. q̄ tā deuot⁹ ex tā longis
partib⁹ ad nr̄m uenit tumultū. tam
supplicet. tam p̄seuerant̄ nr̄am opē
expetit. & brieti⁹. Dnē inq̄t si pla
cet ur̄e pietati bonū est. ut iste p̄sti
nā recipiat sanitatē. p̄sertim homo
nr̄i ordinis. & cui⁹ uita ordinē n̄ de
t̄put. Tē q̄ **martin⁹** conūit̄ ad egrū.
& familiare sibi nom̄ crucis ore sac̄
dep̄mens. ipsaq; crucem manu sup
eū dep̄ngens. fiat inquit sanat te
diſ **ih̄e xp̄e**. Surge q̄ san⁹ & uoca
tis clericis meis innotescē illis qd̄ p̄
cib⁹ meis adept⁹ sis sospitatē. Dices
etiā eis ex p̄cepto meo. quatin⁹ te
hui⁹ eccl̄ie mee canonicū faciant.
Intestimoniu aut̄ gl̄e xpī & tue sa
nitatis. p̄cipio ut missā maiore ho
die cantes. q̄ ppl̄s uniu⁹ q̄ tuā in
sanabile nouerāt eḡtudinē. uiso te
sospite in missē celebratione & do
minū gl̄ificent. & de nr̄a int̄cessio
ne fiduciali⁹ p̄sumant. His dictis.
morbi locū baculi pastoralis cuspidē
uis⁹ ē tetigisse. Ad cui⁹ tactū. & ui
sio disparuit. & somn⁹ recessit. Ex
cit⁹ epē. experientie causa. loco uul
neris manū apponit. At ministri
ei⁹ qui p̄pt̄ exculabant. timentes
tactu pruriginem ur̄itare p̄hibe
bant eū. Quib⁹ ille. Nolite inquit
timere. Donū enī **martin⁹** me sa
nitati reddidit. Quib⁹ sc̄scentib⁹
ne forte p̄ somnū loqueret̄. accen

dite inquit lucernas. uenite & uidete
locū ubi fuerat morbus. Illi dicto citius
nā more impatiens desiderium ē ac
censis luminarib' p̄eunte secuntur.
inq; capitulo ecclesie substituerūt. Tē
ū resoluunt fascias quib' ut mos ē
alligabat' pullosq; q̄s serō morbo ue
lut insatiabili belue obiecerant in
tactos reppunt. Carnē subereuisse
reliqua in nullo humiliores inueni
unt. nec ab ea differre. p̄ter qd̄ line
ola quedā rubicunda uice cicatrice
alterutā diuidebat. Qd̄ moror. Cla
mor mirantū simul & gaudentium
ad astra sustollit. Canonici q̄ matu
tinos hymnos p̄ sollempni more de
cantabant. exenti uocib' accurrunt.
tenq; dignā satis miraclo oculis cō
plantes. nemine scōz. signoz effica
cia comparabilem **martino** p̄testa
bant. Pulsant' q̄ signa. te dñm lauda
mus alacrit' decantant. Mane dato.
conuent' clericoz in caplin conuoca
tur. Iussione **martini** accepta. ep̄m
sanatū canonicū faciunt. Qui & eo
dem die ut sibi sc̄s iusserat domini
cā missā. clero pplisq; astantib' cele
brauit. Quib' rite p̄fectis. let' & in
columnis remeauit ad p̄pā. S. n̄ inq̄
tus ul' sc̄i beneficio. uel concanoni
coz. suoz obsequio. ipsi scō uestes p̄tio
sas uasq; aurea & argentea. q̄b' ho
dieq; deo & scō mibi ministrat' trans
misit. singlisq; canonicis. singla do
naria destinauit. Neq; hoc uisū ē ei
satis. Pcessu siquidē tempis. in dioce
si sua ecclesiam in honore beati **mar
tini** ēstruait. qm̄ tantis redditib' cu
mulauit. ut xxx canonici in ea
deo & sc̄issimo **martino** deseruien

tes. habundantissimis sūptib' susten
tarētur. **° I I I I °**
O archiepiscopus de monte ferrato
Bonifacii nomine. hac sibi bone deuo
tionis cōsuetudinē fecerat. ut annis
singlis ad diē festū beati **martini**
ueniens. tumultū ei' sac̄ sc̄m expeteret.
Non eū itineris longitudo ul' asperitas.
n̄ inuacientū hostiū insidie. n̄ belloz
frequens incurisio. n̄ deniq; ulla pote
rant impedire negotia. qm̄ ad sc̄i suf
fragia p̄merenda occurreret. Adeo fi
dele uito p̄positū erat. P̄ more q̄ ali
quando uenerat. Cū subito posito in
oratione. negotiū p̄ciosū satis p̄eu
lit ei' memoriā. Mutuo siquidē sexa
ginta milia solidoz. in p̄pā sua a q̄dā
burgensē accepit sub fidei sue sacra
m̄to. scilicet in p̄positis simul fideiuf
sorb' multis. & tē eidem reddende
pecunie dies conduct' instabat. Qd̄
faceret. Si enī more auuū p̄uicib' a
lis euolare posset. nec sic quidē ad
p̄ficiū poterat occurrere diē. Qd̄ q̄
solū sibi restabat. ad **martini** suffra
gia poscenda tot' conuict'. illū uo
tis illū exorat gemitib'. ut in tanta
necessitate cōstituto subueniat. ne
scilicet q̄ se se & sua negotia. ob ei' de
uotionē oblit' fuerat ab ipso obliuiscat'.
ne fideiufisor & suā ipsi' fidē p̄
clitari sinat. ē more suo diuinit' fa
ciat ēē possibile. qd̄ apud homines
impossibile erat. In hac supplicati
one qm̄ diuina necessitas p̄tendebat
diu fatigat'. tandē obdormiuit. Cū
ecce signipotens ille **martin'** ut to
tus semp̄ uiscerib' caritatis affluebat.
deuotū sibi miserat' ei' assistit. ponti
ficali redimit' infusa. duob' pariter

ep̄is comitat. Visumq; ē uirō qđ duo
illi p̄ eo martino supplicarent. Quorū
p̄cib; sēs liberali hilaritate amuens; fi
dere iubet. auxiliū pollicet. Nec mo
ta uisio sonurq; parit̄ tinnat. Homo
excit; congratulari cepat uisioni. S;
martini p̄missio reuēit̄ in effectum.
Nā repente duo uasa crea p̄p̄t se posi
ta uir illustris reppit. summā nūmo
rū continentia; p̄ q̄b; sollicit; marti
no supplicauerat. Que simul aspectu
asseruante nemine mirari secū circū
quaq; p̄spicere; ne forte ad sui temp
tacionē pecuniā tantā q̄s opposuiss
set. Herebat q; stupens. Quē seruē
tes sui q̄ orationis ei; finē eunū p̄sto
labant; sollicitū p̄pendentes. p̄p̄i ac
cedunt. nemine affuisse sese exulta
tib; q̄ ea deposuerit. n̄ min; miraclo
quā gaudio affecti p̄stant. Tunc
marchis; signipotens inq̄t martinū.
de celestib; credo thesauris. m̄ pono
pecuniarū q̄b; debitor hīs dieb; tene
or. celit; destinauit. O si & creditorem
exhiberet. ne ei; uisitacio m̄ fiat occa
sio fidei infringende. Hīs dictis colli
gi pecuniā. & ad hospitū iubet de
portari. Ipse gaudens pone sequit.
Cū ecce in ipsi; ecclie m̄itu. adest in
p̄uip; ille cui debitor tenebat. Tū uir
exclamat p̄ gaudio miracm̄ expli
cat. martinū attollit. martinū in
clamat. o martin; facit audiri mirabi
lia. Tandē creditori rēsignat pecu
niā. plebs urbana concurret & rusti
ca. clero p̄conante. p̄sente marchisio
simul & p̄stante miracm̄ exponi
tur. xpi glā. martini pietas in com
mune laudat. Vir q; p̄clar; quē & in
genita liberalitas exornabat. & pro

gata martini humanitas ad meli;
meritabat. Regis; ad p̄p̄a sc̄i beneficio
haur̄ inq̄t extitit. Nempe eccliam
in honore domni martini in p̄prio
fundauit alodio. eāq; de p̄p̄is re
ditib; sua munificencia ampliavit.
ut conuentu monachorū mibi cong
gato. & p̄lato eis patre. abbatia fore
in p̄petuū constitueret. In qua usq;
hodie ad honore dei. & laudē signi
potentis martini floret religio. xpiq;
seruit; libalis in dies exsoluit. Credi
tor q; illustris marchis; & si sang
nis generositate inferior. mox tam
nobilitate p̄cipue circa martinū
honore se p̄bauit ingenuū. Nā et
ipse p̄p̄is sūptib; in martinū honore
ecclia constituit. cui tantū reditu
um adquisiuit. quantū conuen
tui monachorū ibidē deo & beato
martino seruientū. plenissimo sūp
tu suffice potuisset. Florent autē
hodieq; ambe ecclie que inq̄dienti
bus nobis ytalīa p̄uie sunt. uenie
scilicet susensi pago.

In dieb; istis ad beati uiri sac̄ sc̄m tu
mulū. undecunq; pate mēnergu
mini ferebant. Virū immodū.
mortui uirt; circa uiuos salutē ope
bat. Nec quisquā optata sospitate
frustabatur. n̄ cui; fides infirma. de
martini potencia dubitans argu
it. Erat tē tempis demoniac; qđā.
etate iuuenis. militaris p̄genie. gi
mo nomine. de cast; prulliaco orun
dus. Hē parentes uinctū catenis.
ministroy obsequio. ad sc̄i basilicā
exhiberi fecerunt. Demon aut; q̄cū
inuaserat & dur; possessor p̄sidebat
illi. ad multorū confusionē ut p̄prio

organo abutebat. **Q**uicumq; enī in
ei uenit p̄sentia capitalis ēminis no
xe obnoxī. Statī temp. locū p̄sonam.
modūq; facinoris. demon in ei facie
irreuerent corā omīb⁹ eaponebat. **T**a
ta erat in demone scelerū p̄spicua
qđ quidā cleric⁹ scī. frideric⁹ nomine.
diues opū. clari sanguinis. n̄ nullius
etiā dignitatis in ecclia. nā subdeca
nus erat. audiens q̄uit tulit tantā
scilicet a dō diabolo p̄missā potestatem.
ut homines p̄sertim xp̄ianos. publi
ce cōmunicaret infamie. **D**euiq; in
p̄sentia demoniaci cū hac querela
uenit. **I**nquē diabol⁹ ei dirigens
oculos quē occupauerat. p̄ os ipsi ait.
Et tu de sano capite nos obuias.
qđ hac nocte tale facin⁹ cū tali p̄so
na tali in loco admisti. **E**rubuit
cleric⁹. diutensq; ab eo sacerdotē euo
cat. in partē secedit. cū enim a demo
ne sibi obiectū. & si qua forte p̄ine
bant ei conscientia. spū cōtito clāp
nat. uoce humili confitē. iudicio
sacerdotis se subdit. satis factionem
p̄mpta alacritate amplectit. **S**icq; tan
dē uirtute fidei animat⁹ ad demo
niaci rediens p̄sentiam. & de me in
q̄t qđ dicis. **I**nquē ille ut suū erat
toruos intendens oculos. & sepe hē
multū respectans. recede inquit
a me qā nichil nr̄m in te cōpio. **Q**
audito cleric⁹ xp̄i glām scēq; cōfessi
onis uirtutē sue p̄ferens cōfusiōni.
exclamauit & dixit. Audite fideles.
attendite ppli q̄nta sit fidei nr̄e
uirt⁹. quā admirabile. q̄m efficax
sit confessionis medicabile sacm̄tū.
Audistis enī qđ corā aderatis. quāt
pia imppauit in demon qđ hē homi

nem obsidet. & utiq; uera. **N**ē autē
facta confessione & cōmuni uera
de corde abrenuntiatione. ecce su
um nichil in me recognouit. **Q**ua
p̄pt̄ unanimis dñm fidelit⁹ desce
dit. ut hominē istū liberet a de
mone qđ obsidet. **T**ē demon pos in
ergumini. vos inq̄t omīs n̄ timeo.
nec meū palestritē p̄ uos dimittā.
Sol⁹ martin⁹ hoc poterit. & hoc ta
men in ei honore missa celebrata.
Qđ audientes clerici. cōsilio inuicem
ter se dixerūt. & si diabol⁹ n̄ daret.
certe l̄ quandoq; uerū dicere cogit.
Non qđ ab ipso fidē capientes. s; ab
eo cui inuit⁹ testimoniū p̄hibet. in
honore domini & glōsi martini mis
sam celebrem⁹. credentes in eū qđ ma
lis bene utit⁹. **N**ec mox. festiua in
crastino in honore scī agit⁹ missa.
Dūq; post cōmunionē sacra. id est
martin⁹ abrahe sinu let⁹ excipitur
cleric⁹ decantaret. diabol⁹ n̄ ferēt tan
tam laudē martini. tetrū clamorē
emittens. tetrūq; relinquens odorē
ab ergumino discedens. cū sanū
quamuis inuit⁹ deseruit. **Q**đ cleric⁹
uidens n̄ fuit ei satis sub cōmuni
clericoy uita scō deseruire martino.
s; placitā martini uitā p̄fess. i ma
iori monastio monachū habitu mo
nachūq; ope suscepit. **J**ā monach⁹
fact⁹ monachi uigilauit inact⁹ adeo
ut postea custos ordinis in eodem
monastio. p̄ scitāte uite & religioni
custodia poneret. **O** martinū nul
li fere scōy meritis inferiorē. nulli
scdm̄ potentia. nulli uiscerib⁹ carita
tis minorē. **Q**ui mirabiliter demoni
acū curauit. & ei sanitatē clerico

suo misceat uere salutis causā ēē do
nauit. Martinū q̄ in egiunni lau
dat medela. martinū magnificat
plebis admiratio & deuotio. Marti
nū q̄q̄ glificat clerici ad dñm cūsisio
pfecta & ubiq̄ tanto mirabilior
martinū habet. quanto poscentium
fides ad dñm & ad ipsū deuotio pme

retur. **VI.**

PER idem temp' lambt' quidā
diutino languore contract' cui
nulla remedia ualebant p̄ficere.
cū ad tumulū beati martini in lec
to fuisset allat' p̄mū circa genua
in quib' ḡuorem patiebat' dolorem.
sudore cepit n̄ paruo madescere. De
inde tep̄factis uenis. reparatisq̄
neruis. rediuuios pedes extendit.
Nec multo post cernente pp̄lo sur
rexit incolumis. pedib'q̄ suis ad p̄p̄a
remeauit q̄ manib' allat' fuerat a
lienis. **VII.**

ITEM quedā mulier nomine rosee
lma. quā malign' sp̄s p̄ quinquen
nū possederat. & om̄i membror' p̄ua
tā offitio. ab unitu q̄q̄ ecclie diu
p̄hibuerat. postq̄ basilicā sc̄i ant'is
titis int̄uit. continuo libata a de
monio. tot' corpis integritatē n̄ sine
admiratione multor' sub monito
recepit. Cui deinde domū reiten
ti ut candelam p̄pararet. quā cū
aliis fidelib' ueniens offerret. s̄. un
de emeret omnino n̄ haberet. qui
dā monach' anglica canitie decora
tus. in forib' ecclie obuiauit. clausq̄
illi purissimi candoris nūmū subito
n̄ comparuit. Accepto mulier dena
rio & nummularis ostenso. tres o
bolos mutuo sumpsit. quib' cande

lam cōparatā rediens ad tumbā sc̄i ob
tulit. Hec res omnib' ciuib' tironice
ciuitatis. eadem femina referente

innotuit. **VIII.**

SUB ipso tempe. alia femina
nomine agnes de oppido saue ma
nuūq̄ pedumq̄ offitio p̄ biennium
destituta. ut ad sepulchrū beati an
tistitis post longos labores potuit
accedere. tā fuit illi cito sospitatē

recipere quam postulasse. **IX.**

CVM itaq̄ p̄ tantis & tā ma
nifestis miraculis clerici signa pul
sarent. & hymnū te dñm laudam'.
iocundis uocib' decantarent. q̄dā
cleric' de ecclia beati pet' puellaris
in pede caneri ulcere p̄cuss'. audita
psallentiū uoce. n̄sū q̄ potuit co
mutū sustentat' auxilio. miracula
que ibi fiebant uisur'. basilicā bea
ti martini int̄uit. statimq̄ ē mi
rabile dictu. sanitatē debilitati pe
dis quā n̄ petebat. eadē hora adi
pisci p̄meruit. **X.**

SED & puella nomine osanna.
que p̄ diutino ambarum tu
more manuū opandi usum amiserat.
suffragio sc̄i uiri fide deuota inuo
cato. p̄ inmutacionē dextere excel
si. pristine restituta ē sospitati. **XI.**

EODē nichilomin' die quidā pu
er noīe gaufred' contractis
genib' p̄ triennū infelicia n̄bia ba
culo sustentauerat. Qui uirtute be
ati martini renouat'. baculo q̄ p̄
pede uti solit' erat. in basilica sc̄i
confessoris ad memoriā posteror'
deposito & a trabe suspensio. gratu
labundus & incolumis pp̄lo spec
tante ad sua repedauit.

Item aliud huius simile non est silendam
miraculum. Nam quedam mulier nomi-
ne maria cui uir suus suadente dia-
bolo nervos tybiarum ferro absciderat.
amisso grediendi perenni usu diu clan-
guerat. Que audita tot signorum po-
tencia se sustentans baculo. usum quo po-
tuit ad tumulum sui uiri accedere.
non distulit. Iuxta quem cum lacrimis
orationi diutius incubuit. Mira de-
inceps res secuta est. Oratione namque
completa multis uidentibus reuine-
tis nervis genibusque reparatis subito
se mulier erexit. moxque concito gra-
du domumiens & eadem hora redi-
ens. cortinam quam domi habebat le-
tabunda attulit. allatam ad memori-
am sui uiri cum gaudio & deuotione

Probtulit. *XII.*
Acta hidoroni quidam sagena-
rius. cui ambe manus curuata simul
& tumefactae. longo tempore usum pis-
candi negauerant. mox ut tumula
sui antistitis firma fide attigit. in-
spectu populi circumstantis. utriusque
palme sedato tumore & expulso do-
lore. sanitatem quam puro corde depo-
poscerat impetravit. rediunnaque dexte-
ra tota plebe in laudibus dei acclama-
te & per gaudio flente libere se signauit.

Nec minus huius gloriosum. *XIII.*
addendum credo miraculum. Tot
itaque ac tantorum circumquaque discur-
rente perconio signorum. inter ceteros de-
biles ad memoriam sui antistitis un-
diq; confluentes. affuit & quedam
calamitosa puella nomine theopla-
nia. dampno aridi immo per mortui
corporis nota multis. Illam quippe insa-
nabilis morbus qui a medicis futiliter dici-

tur. consumptis omnino carnibus & sca-
bie per multa foramina uiginti deflue-
te. ex sanguine & macilentia redidde-
rat. Hec quod omni prius spe recuperande
aliquando sanitatis fraudata. meri-
tis beati martini. omnium integritate
membrorum. fugata peste sub momen-
to recepit. *XIII.*

Sub ipso tempore quedam adoles-
centula nomine per nulla. tante debili-
tatis uinciebatur incommodo. ut plan-
te pedum ad poplites reflexe. suo frustrentur
offitio. Hec itaque duobus lignis quibus per
pedibus utebatur. membra uectitans pa-
ralitica. ad mausoleum beati marti-
ni firma fide accessit. Quod deuote
amplectens & cum lacrimis deosculans.
inuocato sui confessoris nomine.
optata diu eadem hora & integram
adipisci meruit sanitatem. *XV.*

Nec minus & matina quedam gala-
ciana nomine non humuli orta
progenie. nota quidem multis & per ho-
nesta conuersione amabilis. sed diu-
tina totius corporis infirmitate effecta.
proxima morti & calamitosam dedu-
cebat uitam. Siquidem sopitis fauci-
bus obstrictisque gutturis meatibus.
usum pariter & appetitum comeden-
di penitus amiserat. Hec tandem salu-
bri potius consilio uecta est. & clien-
ti ducta obsequio. tumulo sui ora-
tura persternit. Nec multo post ora-
tione fusa beati martini meritis
toto corpore renouato. gratias agens a
pauimento erigit. gaudensque & inco-
lumis post aliquantos dies ad propria
reuerstitur. *XVI.*
Eodem quoque die puella nomine
prima. debilitate contracta. genuum

& amentis deatere infortunio tristis p
a & vni annos infelicem ducebat
uita. hanc deniq; ap̄e restauratis
g̃lib. reformataq; deatere. ob me
rita sc̃i sui declaranda. ad gl̃am et
laudē nominis sui. incolumē & le
tabundā remisit ad sua. *° XXVII°*

Per idem temp̄ erat & alexan
dra mulier dūcimine aridi pe
dis. nota multis. que a compage ui
uentis corpis. pedē emortuū n̄ ad
op̄ s; ad hon̄ p̄tenuū misera curū
ferelat. q̄ potius ferri debuerat. Nec
q̄ fide roborata. ad sepulchrū gl̃io
si confessoris ubi multi eq̄ sanant̄.
accedens. pauimento cū lacrimis & p̄ci
bus p̄sternit̄. Nec mora spectante
pp̄lo dies enī dñica erat. integram
a dño obtinuit sanitatē. & altā die
gl̃ulabunda ad sua recessit. *° XXVIII°*

Eodē quoq; die. aliā paraliticā
mulierē. longo om̄i m̄broz of
ficio destitutā. cū ad tum̄m sc̃i
uiri in g̃barto a fidelib; delata fuis
set. ap̄e p̄ serui sui merita expulsa
om̄i eg̃tudine reparare dignat̄ est.

Nec min̄ eodē die. *° XXIX°*
puella quā facie nouim̄. sed
nomine nescim̄. gl̃iosi martini me
ritis. ad laudē ap̄i. ab eadē incol
mitate. multis astantib; & p̄ gau
dio flentib; libata est. *° XXX°*

Circa idē temp̄ uirgineula q̄
dā guigurgis nomine. ab ipsi
uberib; mat̄s oclor. luce p̄uata. au
ditis uirtutib; sc̃i c̃fessoris. ut ad ip
suis tumbā duceret̄. fidelit̄ flagi
tauit. Quo cū adducta fuisset. om
ni cecitate discussa. lum̄ diu opta
tū sine mora recepit. gaudensq;

& gr̃as agens sequenti die repedauit
ad sua. *° XXXI°*

Orientium quoq; quendā pue
rū paralitico morbo diut̄ detentū.
cū beati uiri mausoleū puro corde et
fide n̄ ficta tetigisset. ap̄e ad meri
ta famli sui magis magisq; decla
randa. expulso omni languore inte
gre restituit sanitati. & eadē die su
is pedib; rediit. q̄ mat̄us fuerat de
portatus offitius. *° XXXII°*

Sub eodem tempe guntannū
burrelli. hoc nom̄ erat infir
mo. p̄ beatū martinū uirtutis di
uine sumpsit remedium. Qui cū
p̄ septennū fracti & arefacti brachi
officio frustraret̄. cū aliis fidelibus
ad uigilias sc̃i confessoris martini
p̄noctatur̄ fide plen̄ aduenit. Dūq;
ingenti fletu & gemitu oraret ut
sibi placaret̄ & pristina redderet
sanitatē. repente compit suū di
uinit̄ extendi brachiū. qd̄ longo tē
pore fuerat curuum. De q̄ eadem
hora sanato. cruor ubrime fluens.
gl̃iosū astanti pp̄lo & insolitū p̄buit
spectaclm̄. Quantas tē laudes mul
titude fidelū dño decantauerit.
quantis confessorē p̄conis extule
rit. lectori relinquim̄ estimandum.

Cū int̄ cetera ē. *° XXXIII°*
Apud nos factum n̄ maī his
que p̄dici. s; tam clarum atq; illustre
miraclm̄. ut nullū arbitrer in toto
pago turonensi q̄ hoc uel n̄ uiderit
ul̄ audiendo didicerit. nullū q̄ obli
uisci aliqua ratione potuerit. Qui
dam rustican̄ nomine herbtus de
uico q̄ dicit̄ nouiac̄. cū die medio.
tempe estatis purgaret tritum in

area. inuaf a demone. spumans & euo-
mens. caestiuans & fremens. post tdu-
um amisit lingue officiu. Cuiq; nul-
lu omno p sex dies sumeret cibum.
ad beati martini tumulu a suis dedu-
cit. Quotacto. tria simul ibi miracula.
in monito xpc opat. du neqm spe
effugat. lingue nea enodat. ab omi
homo languore libat. Deinde cu pro-
gratu actione ad capsu sci confesso-
ris duceret. rogabat circustantes ta-
laicos qua presbiteros. ne hoste utiq;
demonem post se uenire pmitteret.
Hoc q signu qd breuit uita fidem

Inec ipso narrante innotuit. *XXIII.*
In festiuitate itaq; pthomris stepha-
ni q estiuo tempe celebrat. cu nocte
na synacti clerici decantarent. qdam
paralitico de uico q dicit puteol. p
multos annos omi mbroz offitio de-
stitut. ad tumba sci cu aliis q plurib
excubans. diu optate reddu e sospi-
tati. Que alarini de charantiaco uir
nobilis diis ei. multiq; alii cu illo ut
usq; sex & diuise etatis intuentes et
agnoscentes. quantas ibi p gaudio
laemas fuderint. qntas t ibi bone-
gras egerint. n e nre facultatis edi-
cere. *XXII.*

Petrū quoq; quendam puerum.
notis honestisq; parentib; in estiuo
ciuitatis aurelianensis pereatum.
que morb; n natura p bienniu curua-
uerat. nec oculos ad celu leuare pmut-
telat. uidim; eode tempe erecto toto
corpe alacrit; deambulare. uirtuteq;
sci confessoris. pplis undecumq; adue-

Rmentib; ostesa incolomitate manu
ecum; & ali. *XXVI.* festare.

puer ab urbe cenomannica delat. qm
ingelgeri comes andegauoz. diligen-
ter nutri fecerat & in filiu adoptaue-
rat. ut sci mausoleu attingit. ab eade
incolomitate sanat e. *XXVII.*

Per idē temp; al; puer nomine
guffernis. diutina mbroz debi-
litate contract. cu a matre sua sup-
puitu ad memoria sci adduceret.
longe adhuc posit. idē quarto ab
hac urbe miliario. sensit sibi dari di-
uine uirtutis remediū. Qui statim
descendens de animali cui insidebat.
ad locu confessoris conerto gressu
sanissim; aduenit. uetustaq; infir-
mitate quam p pressus fuerat. nouaq;
incolomitate qm sibi xpc p beati
martini merita pbuerat. fidelib; in
communī audientia exposuit. *III.*

Mulierē q; de barbimo. *XXV.*
cui nom; erat jrm gardis. cu
ad memoria uiri di accedere festina-
ret. in ipso itinere ad huc longe posi-
tam uisitauit oriens ex alto. Egssa
liquide de domo sua. sicut ipsa nar-
tante didicim; ut ad uigilias sci ac-
curreret. oclor; lum; qd longo tem-
pore pdiderat. stupentib; q comita-
bant ea in uia recepit. ducēq; sui
itineris ulter; n requirens. ad locu
que optauerat puenit. Vbi oratio-
ne multis cu lacrimis fusa dataq;
sollen; puit oblatione. cu gratum
actione. sequenti die letabunda &
incolomis ad sua remeauit. *VIII.*

Circa idē temp; due infē. *XX.*
licissime mulieres quarū no-
mina memoria mea pterierunt.
molesta fistule diu laborauerant.
pq; septimanę circulu. tota suis re-

plentes basilicam clamoribus. viscera nostra calamitosus planctibus tribauerant. Denique apostolus patris misericordie. earum miserie & compassionum nostre. prestita illis pariter sanitate finem imposuit. **XXX.**

Sub ipso tempe alia puella totius nostre uicinitati per diutina cecitate cognita. ad tumbam sancti dei cum lacrimis & precibus pernoctans. post aliquos dies depulsis ueteribus tenebris. per geminum sub monito recepit. **XXXI.**

Nec hoc pretermittendum estimo. quod uenerabilium personarum relatione me didicisse gaudeo. **T**heophania apostoli famula. abbatissa monasterii beate & perpetue uirginis marie. quod bellus mons dicitur. religiosis muneribus sancti dei honorare cupiebat. Cum itaque cereos quos ut offerret ei parauerat. ecclesiasticis ut assideret occupata negotiis deferre tardaret. cum idam eius famula nomine bosogono boni testimonium uiro. beatus martinus per uisum noctu apparuit. Que benigne alloquens. blandaque manu caput eius demulcens. eia inquit si surge. ad dominam tuam quanto citius perficere. dicis; ex mea parte. quatuor munuscula que se in daturam deuouerat. ultimum reddere non differat. Quo dicto. cum bosogon euigilaret. & quod domina sua sancto confessori promiserat. penitus ignoraret. ad eam uelociter cucurrit. & quod sanctus sibi dixerat cum lacrimis reuelauit. Sancti monialis autem femina cum narrantis uerba audisset. promissionis sue statim remunerans. sequens de negligentia sua redarguens. ut tandem uota compleret. cum festinatione uenit. cereosque quos iam confessori pridem spon-

derat. sollempniter ei & deuote reddidit.

Serueus quidam. **XXXII.** iuuenis de territorio pietauensi. exiret per annos aridum brachium spe obtinende sanuatis per plurima factorum loca circumferens. nullum ad huc laboris sui fructum percipisset. in uigilia sancti laurentii qua dies dominica agebatur. cum aliis fidelibus pia mente & fide deuota ad sepulchrum benignissimi patris accessit. Quod cum factum fuisset. meritis sancti confessoris. sospitatem diu desideratam. omnium populo in laudem apostoli acclamante. eadem hora recepit.

Eodem nichilominus die. **XXXIII.** duo iuuenes surdi pariter & muti. quorum alter droggo uocat de uico quem launacu nominant. alter uero dicitur eniri de alio uico quem chameliacum appellant. mausoleum piissimi confessoris pura fide certatim deuotulantes. officium lingue simul & aurium. quod natura eis negauerat. meritis sancti uiri una eademque hora percipere meruerunt.

Item ipso die quedam. **XXXIII.** mulier nomine hildegardis de uico que dicitur nouus burgus. eodem quoque & prefati iuuenes infortunio dampnata. iuxta rem cum eis gratiam a christo adeptam est.

Item cum in sollempni. **XXXV.** tate sancti laurentii. andreas puer de oratorio septemnuum transiges in nubilo cecitatis. tractatus a matre ad locum confessoris peruenisset. statim in conspectu populi circumstantis. effugatis tenebris. in uterum sue genitricis. ignota die subito uide permeruit. **XXX.**

Sub ipso die quedam mulier. **VI.** nomine ayga. de castro quod comana cum uocant. contractis artuum debili-

tate p quinquenniu mella pmissum
pattis meritis pruline restituta ē sa

Punitati. *XXXIIII.*
vellā q̄q; de azaiacho buldegar
idem nomine. eodē die xp̄e ab eadē
calamitate. ad honorē famuli sui li
berare dignatus est. *XXXVIII.*

Item ipso die puer quidā fulco no
mine de uico sēi clemētis. longo tem
pore debilitatū pedē baculo circū
ferens. mox ut tumbā sēi attigit
onū dolore caruit. & cū eo alī q̄ma
nus offitū amiserat. sospitati red
ditus discessit. *XXXIIII.*

Item puer quidā de subleniaco io
hannes noīe. q̄ annuo morbo fistu
le in brachio adeo confect⁹ fuerat.
ut consuptis putredine carnib⁹. eti
am corrosa uermib⁹ ossa abint⁹ deci
derent. ad tumbā sēi antistitis ali
quantis dieb⁹ decubans. & dñm iho
ut sui miseret⁹ p fuis gemitib⁹ ex
orans. effugata peste mortifera. p̄sti
naq; sanitate meritis beati **marti**
ni integre recepta. pp̄lo magna no
bis maiora. s; suis maxima prebu
it gaudia. *XL.*

I hoc etiā sunt admiranda & ubiq;
p̄conanda sēi confessoris merita. qd
n̄ min⁹ absentes egros & longe posi
tos. quā p̄sentes & tumultu suo assis
tentes. si firmā fidē habuerint. p
xp̄i grām curare consuevit. Ad
hoc cōphandū n̄ min⁹ aut duo. s;
plures deducant⁹ in medium.

Carign⁹ puer de. *XL I.*
faia. uertigine capitis. totiusq;
corpis molestia uexabat⁹. Nec min⁹
p idē temp⁹ puella irinengardis no
mine de uico quē bueseras nomi

nant. maledicto irate matris. immo
insecurabili dī iudicio contractarum
manuū iniuriā paciebat⁹. Hī itaq;
cū p ip̄is parentes & p̄p̄inqui sui fi
de pleni uotū facerent. & eos ad lo
cū sēi adducerent. adhuc longe posi
ti inuia. diu desideratā incolomita
tē. a xp̄o p beatum **martinū** se p̄ce
pisse gratulati sunt. *XLII.*

Sub ipso tempe erat apd salnu
rū castrū mulier opulenta et
nota multis. s; nomē ei⁹ memoriā fugit.
q̄ etiā contractarū palmarū infortu
nū incurrerat. Hec etiā audita fa
ma signor. q̄ p famulū suū xp̄e opa
bat⁹. cū quadam nocte in lecto se rece
pisset. & uoto p̄stinauisset. ut sequen
ti die uita comite. ad uigilias sēi c̄fes
soris cū oblatione digna p̄paret. re
pente obdormiuit. statimq; euigilās.
tanta facilitate man⁹ renouatas ape
ruit. ac si in eis nullā prius egritudi
nē passā fuisset. Deinde facto mane
ut uotis faceret satis. locū sēi adiit.
ubi fusa cū lacrimis oratione. exhibi
taq; sollempnū oblatione. leta & in
columis ad sua recessit. *XLIII.*

Erat nichilomin⁹ mulier noīe
sanna in confinio canonicus
castrī. q̄ diutina toti⁹ corporis incom
moditate laborabat. S; & ip̄a tan
tarū uirtutū audita potencia. cū
ad memoriā sēi grā recuperande in
colomutatis. pedib⁹ suis ire nequirit.
uehiculū sibi p̄parari fecit. Qd cū
ascendere uoluisset. eadē hora diuī
ne uirtutis sensit sibi adesse reme
diū. Deniq; relicto uehiculo. ḡssu
concito ad sepulchrū beati **marti**
ni letabunda cū oblationib⁹ uenire

n̄ dultulit. sanitate inq. meritis sc̄i an-
tistitis sibi diuinit̄ p̄stitam. pp̄lo cir-
cumstanti ex ordine retulit. **XLII.**

Gaustid⁹ q̄q. puer. de uico q̄ ble-
rentiaē dicit. ab eadē calami-
tate. eodē tempe inuentu sc̄i con-
fessoris sub monito liberat⁹ ē. **XL.**

Per idē temp⁹ femina que
dā demontauico cast⁹ nomi-
ne uirgadis. fracti & aridi lacerti
infortunio. p̄ quinquennium clāp-
nata. beato p̄suli materiā miraculi
p̄buit. Cunctis siquidē un⁹ m̄sis
noctib⁹. ad ei⁹ mausoleū cū multo
fletu & gemitu continue uigilatis.
tandē diuinit̄ uisitata ē. Brachi-
um enī illi⁹ osse redinteḡto. uenis
repletis. neruis renouatis. finito
m̄se reuixit. suq. corpi n̄ segnius
quā alterū ad us⁹ necessarios postea

Nimultauit. **XLVI.**
Nec min⁹ eodē tempe. puer qdā
de uico cui nom̄ est senterī. eodem
detent⁹ in cōmodo. simulē grām diui-
nit⁹ adeptus est. **XLVII.**

Sed & puella nomine menol-
dis de cast⁹ quē muntcardū
nominant. quadā nocte estuo tem-
pore dū cū messorib⁹ in arca q̄sccret.
repente conspexit tētrinos sp̄s in
specie militū armatorū sup se disē-
tere. & se uehement̄ opprimere. Qua
horrenda uisione extrita. eadē ho-
ra usum loquendi penit⁹ amisit. Cū
ū post triū septimanarū circulū
ad tumulū sc̄i deducta fuisset. inor-
m laudes xp̄i & famuli ei⁹ **martini**
os apuit. qd sibi demonū tribilis ef-
figies. diuina p̄missione concluserat.
Hoc & enī putam⁹ factū. ut opa dei

p̄ beatum sacerdotem in ea manifesta-
rentur. **XLVIII.**

Ouas q̄q. puellas. quarū altera
leugardis de uico cui nom̄ bespeniaē.
altā ū de cast⁹ qd iulenstrati muncu-
pant. ille q̄ om̄ia bene fecit. una ea-
dēq. hora surdas parit⁹ & mutas. ad
honore famuli sui fecit audire & loq̄.
P̄inde quantas ibi pp̄ls de diuisis re-
gionib⁹ ad memoriā sc̄i confessoris
agḡgat. creatori laudes p̄soluerit.
null⁹ narrando explere ualebit mor-
talium. **XLIX.**

Item ipso die puerum quendam
gildelmū nuncupatū. de cast⁹ quod
prulliaē uocat. cui totū t̄gum gib-
bus deformis in sp̄na succrescens
opp̄mebat. dñs misec̄it uisitare dig-
natus est. Cū enī ab utero matris
esset toto corpe curuius. sublato
gibbo. uenustatē forme quā sibi na-
tura negauerat. p̄ beatū **martinū**
innotat⁹ & erectus. p̄ gaudio flente
plebe & grās agente sub momento
recepit.

Item sequenti die puella nomi-
ne iohanna de uico q̄ crauantu-
rū dicit. debilitate contracti cor-
pis biennio clāpnata. palmarum
& genuū offitū coacta uerterat in
usū pedū. Mox ū ut ecclesiam beati
martini puro corde & fide n̄ ficta
inḡssa ē in medio t̄be circumstan-
tis repente sanitatis diu optate
munere. p̄ beatum **martinū** le-
tificata est. **L.**

Item ipso die puer quidā nomine
bernard⁹ de cast⁹ montessauo
in cōmodo q̄ui uocat⁹. parē diuini
numerus grām se p̄cepisse ḡtulat⁹ ē.

Nec hoc pretermittendum estimo. **L. II.**
Quod multis fidelibus notum esse non dubito.

Quidam infans infirmata vesicae calculosus erat effectus. Hic a matre sua spe obtinende sanitatis ad sepulchrum sancti uiri delatus est. Cumque tota nocte illam nimis artatus doloribus diuulset in somnum solius mortis percolabat adventum. Denique facto mane imminet ei conatus eiciende urine. Quod mater ut coepit statim manum iugule paruuli sui supposuit. cunctumque instar fabae calculum subsequente urina suscipiens. planctum in gaudium lacrimas in laudes conuertit. & eadem hora cum rediit sobole ad propria remeavit.

Interpositis autem paucis. **L. III.**
diebus puella quedam uiuargandis nomine. de oppido quodam in pago bituricensi sito quod paludellum appellant. ab ipsis cunabulis oculorum luce fraudata postquam sancti confessionis tumulum osculari meruit. depulsis ueteribus tenebris coram omnibus quod ibi aderant. fauente deo clarissimum sub momento

usum recepit. **L. IIII.**
Eius precedentem tempe duo pueri quorum unus de oppido castellione nuncupato nomine petri aliter uero de uiculo cui nomen est luciae territorio bituricensi. wilhelmi & ipse nuncupatus. ambo immundorum spirituum infestatione horribiliter uexati dentibus uehementer stridebant & semetipsos & omnes sibi appropinquantes morsibus dilacerabant. Quam ob rem funibus astricti sensu funditus perduto. ad locum ubi sancti uiri corpus uenerat. non sine magno labore adducti sunt. Qui per aliquot dies ibidem commorati domino miserante

& beato martino intercedente a malignorum spirituum rabie liberati sensu recepto ad propria incolomes se reuersi.

Circa idem tempus duo fabri. **L. V.**
Quorum aliter de castello busenecia ei robur nuncupat. aliter de argeio uocatur gaustidus. brachiis longo tempe arefactis. manibus contractis. diuturne ociositati. si non uoluntarie uacabant. Isti cum precibus & uotis ad tumulum hominis dei aliquantis noctibus uigilatis. optate post biennium sanitati una & eadem hora pariter se

Restituti. **L. VI.**
Nec hoc silendum puto quod in conspectu multorum factum scio. filia cuiusdam mulieris in turonica ciuitate. febrium igne succensa uexabatur & ita effluantis uaporis accensio puellule medullas corporis consumpsit. ut in ea spes uite nulla remaneret. si desperatio conclamata sequeretur. Quod plura. Medicorum remedia subtrahunt. solum lucet mater reseruat. Que ad beatum uirum totam spiritum uires. tollit corpus laedere ut diximus exanime. Cumque a multis ammoneretur ut cadaueri extincto sepulturam pararet. fide plena sobolis sue deferens membra pre mortua ad tumulum hominis disflens & euulans accurrit. Ibi exhibita oratione simul & oblatione. per tumulum puella omni dolore effugato. totius incolomitate corporis. beato mediante martino. se in monumento recepisse gaudiosa est. **L. VII.**

Item buie simile non debeo reticere miraculum. Ipso die alia mulier apud pontem chari. lugebat paruulum iam imminente mor

tis articulo descriptum. Cūq; & infans
solā mortē opūret. & mat̄ de sepultu
ra ipsius iā cogitaret. amonet̄ a fide
lib. quatin' infantulū deuouens ad
memoriā scī uirī afferret. Qd̄ cū fecis
set. & puerul' sanitatē recepit. & ma
ter cū sobole ad sua letabunda repe
dauit. *L. VIII.*

Multa quidē miracula p̄termi
tim' que uidim' & audiui' ne lec
tori fastidiū facere uideam'. Que au
tē scribim' corā deo testificam'. qd̄
ad scī pontificis uenerabilē memoriā.
quā sepe imbecillū sanant' infirmi
tates plurimor. Cecis quippe resti
tuit' uis. illisq; ipse mund' aut da
tur nouus aut reddit' p̄dit'. oculo
sis surdor' aurib' fugata insensua
litate t̄buit' p̄prio sensu uir. man'
pedesue morbo debilitati optato re
stituunt' officio. reparant' paralitici
renouant' aridi a demonib' libant'
energumini. S; qd̄ moram in singu
lis. Enumeret sanitates cui uacat
enumerare infirmitates. dicat reme
dia. q̄ potest dicere incommoda. Ut
om̄ia compendiose concludam'. q̄
plen' fide ad tumultū ei' incomodi
tate qualibet affect' accessit. opē sa
nitatis quā digne & salubrit' expe
tuit diuinit' obtinuit. S; nē admi
raculor' grām recitām. *L. VIII.*

Vodum ē nom' p̄dū. ubi iace
bat quidā egrot' hugo nomi
nat'. hic itaq; multis dieb' toto cor
pore debilitat' sepius a p̄p̄inquis
ē ammonit'. ut auxiliū beati mar
tini puro corde imploraret. seq; cito
ta deuotione cōmitteret. Quor' sug
gestionib' ille iā morti p̄xim' adq̄es

cens. mox ut beato uiro sese firma fi
de deuouit. paulatim morbo receden
te cepit conualescere. lectoq; relicto
deambulare. Sequenti die aggr̄dies
iter ut ad memoriā uirī dei uenire
temptaret. tantā in ipso itinere diui
nit' adept' est fortitudinē. ac si nullā
p̄uius passus fuisset eḡtudinē.

Est op̄e p̄tium de. *L. X.*
Tb' ydropicis rem ḡlosā memo
rie thesauro cōmendare. Isti siq̄dē
diuisis in locis positi. eodē incomodi
tatis genere detenti. cunctis ydro
pico morbo artub' tumefactis. recu
perande aliquando sanitatis spem
amiserant. Ex quib' p̄m' erat de pa
go cenomannensi ex oppido malico
ria nuncupato. sc̄s johannes de
puintia andegauensi ex uico quem
burgulū uocant. t̄uus de tritorio
pictauensi de burgo quē uulgariser
mone escubiliacū nominant. Tres
q̄ isti pari uoto saluatoris clem̄tiam.
ut sibi sanitatem meritis beati mar
tini indulgeret uigil' flagitantes.
diuisis p̄uinitis sicut sup̄ataxau
nus constituti. parē sp̄ialis medi
cine grām consecuti sunt. *L. XI.*

Eodē nichilomin' die quedam
mulier noīe oxaria. ab eadem
qua & tres p̄fati uiri incommodita
te liberata est. *L. XII.*

Circa idē temp'. alia femina
iua. de cast' locha. muta. surda. et
ceca. sub uno monito medicante
scō. uisū. auditū. & lingue officium.
diuinitus recepit. *L. XIII.*

Willelm' q̄q; paruul' puer ex
oppido cui nom' est monstau
reus orund'. cū iā p̄ualecente mor

bo morti esset uicini? mat' morientē
filiū meritis beati martini tota de
uotione commisit. Quodcū fecisset.
q' mortis faucib' iam tenebat'. statim
uite donatus est. **Text' sēi grego
rii turonensis archi epī de miracu
lis sēi martini epī & confessionis.**

De gallis suauis uisus

e ficit lingua ste
rilis. tantas cupi
ens enarrare uir
tutes. **C**hara
rici cuiusdā regis
gallie filius gra
uit exstabat. q' tale tedium meurre
rat. ut spū solo palpitaret. Pat' aut'
ei feride se illi' arriane seēte unacū
incolis loci subdiderat. s; & regio illa
plus solito quā alie punitie a lepra
sordibat. Cumq; rex uideret urgue
ri filium in extremis dicit suis. Ohi
tū ille quē in gallis dicunt mul
tis effulgere uirtutib'. cui' queso re
ligionis uir fuerit enarrate. Cui a
iunt. Catholice fidei pplm. pasto
rali cura in corpe posit' gubernauit. as
serens filiū cū patre & scō spū eqū
substantia uel omū potencia uene
rari. S; & nō celi sede locat'. assiduis
benefitiis nō cessat plebi pprie pui
dere. Qui ait. Si hec uera sunt q' p
fertis. discurrant usq; ad ei' templū
fideles amici multa munera depor
tantes. & si obtineant mei infantiuli
medicinā. inquisita fide catholica
que ille credidit credā. Pensato q'
auro argentoq; ad filiū sui pondus.
transmisit ad uenerabilē locū sepul
chri. Quo plati oblati munerib' ex
orant ad beatū tumulū p'egito. S;

insidente ad huc in patris pectori
secta. nō continuo integrā recipe me
ruit medicinā. Reuē autē nuntii.
narrauerunt regi se multā uirtu
tē ad beatū tumulū uidisse dice
tes. Curauit nō sanauerit filiū tu
um ignorauit. At ille nō intelligens
nō ante sanari posse filiū nō equalē
cū patre crederet xpm. in honore
beati martini fabricauit miro ope
ecclesiam. expeclitq; p'clamat. Si su
cipe mercedē uiri iusti reliquias. q'd
cumq; p'dicauerint sacerdotes credā.
& sic iterū suos dirigit maiori cū
munere. Qui uementes ad beatū
locū reliquias postulabant. Cūq;
eis offerrent' ex consuetudine dixe
runt. Non ita faciem'. s; nobis que
sum' licentia t'buat' ponendi que
exinde iterū assumam'. Tē partem
palli seriei pensatam sup' beati con
fessionis sepulchri posuerunt dicen
tes. Summiuim' grām coram expe
tito pat'no que posum' plus in se
quenti pensabunt. eruntq; nobis i
benedictionē quesita p' fidem. Vi
gilata q' una nocte. facto mane
que posuerant pensitabant. In q'b'
tanta beati uiri infusa ē grā. ut tā
diu eleuarent in sublimē creā libō.
quantū habere poterat q' ascender
monitana. Cumq; eleuate fuisset
reliquis. cū magno tūmulo audi
erunt uoces psallentiū q' erant in
ciuitate dettusi in carcere. & ad
mirantes suauitatē soni. introgāt
custodes q'd hoc esset. Qui dixerūt.
Reliquie domui martini. in galli
ciā transmutauit. & ideo sic psalli
tur. Tē illi flentes. inuocabant sēm